

Lausunto 1 (2)
19.9.2025
Dnro 226/08.00.00/2025

Sotkamon kunta
kirjaamo@sotkamo.fi
Markkinatie 1
88600 Sotkamo

Viite: Lausuntopyyntö 2.9.2025

LAUSUNTO SOTKAMON SUVIKKAAN ASEMAKAAVAMUUTOKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Sotkamon kunta pyytää Kainuun liiton lausuntoa Suvikkaan asemakaavaluonnoksesta. Asemakaavoitettava alue sijaitsee Suvikkaantien pohjoispuolella Jäätiönlahden rannassa. Asemakaavamuutoksen tarkoituksena on selvittää viisikerroksisen majoitusrakentamisen ja rakentamistehokkuuden kasvattamisen edellytykset korttelissa 814 sekä asemakaavan päivittäminen toteutuneen maankäyttötilanteen mukaiseksi kyseisen korttelin länsipuolisella lähivirkistysalueella. Kaavamuutoksen kohteena on kunnanvaltuuston 29.9.1997 hyväksymä Jäätiönrinteen asemakaava. Kaava-alueen pinta-ala on noin 2,2 hehtaaria.

Kaavamuutosalueen kortteli 814 sekä pääosa siihen rajoittuvista virkistysalueista on SR Rakennuttajat Oy:n omistuksessa. Kaavamuutosalueen länsireunassa on myös yksityishenkilön omistama muutettavan asemakaavan mukaisella lähivirkistysalueella sijaitseva kiinteistö. Suunnittelualue sijaitsee Vuokatin 1E -luokan pohjavesialueella, mutta ei kuitenkaan vedenottamon sieppausalueella, eikä pääosin myöskään varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Asemakaavoitettava alue ei kuulu Vuokatin valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.

Alueella on voimassa Sotkamon kunnanvaltuuston 26.10.2020 hyväksymä Vuokatin yleiskaava 2035. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.

Asemakaavamuutoksen kaavaluonnos

Asemakaavaluonnos on selkeä kokonaisuus. Sitä koskevassa kaavaselostuksessa on huomioitu Kainuun maakuntakaavatilanne riittävästi. Asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksen mukaan kaavaratkaisu on yleiskaavan mukainen.

Asemakaavan kaavaluonnoksen kaavaselostuksen mukaan Suvikkaantien liikennemäärät tulevat kasvamaan, ja maankäytön lisätehostuminen toisi tarvetta kevyen liikenteen väylän rakentamiselle alueelle. Kaavaselostuksessa on kuitenkin arvioitu, että Suvikkaantien katualuevaraus ei mahdollista kevyen liikenteen väylän toteutusta kadun varteen. Kainuun liitto pyytää huomioimaan hankkeen jatkosuunnittelussa koko maakuntakaava-aluetta koskevan yleisen liikenneturvallisuuden suunnittelumääräyksen ja ehdottaa arvioimaan keinoja liikenneturvallisuuden varmistamiseksi alueella asemakaavan kaavaselostuksessa:

”Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueiden käyttöä koskevassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuden edistämiseen sekä sujuvan ja hyvän liikenneympäristön saavuttamiseen.”

Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030:ssa on annettu myös yleisiä suunnittelumääräyksiä rantojen käytöstä, jotka on hyvä huomioida asemakaavan jatkovalmistelussa: ”Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistyksen alueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisema-arvot sekä vesi- ja energiahuollon järjestäminen.”

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa kaavaluonnoksesta.

Sanna Schroderus

suunnittelujohtaja

Jakelu Sotkamon kunta kirjaamo

Sanna Nikola-Määttä

ympäristöasiatuntija

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Viite: lausuntopyyntöne 5.9.2025

Kuhmon kaupunki
kirjaamo@kuhmo.fi
PL 15
88901 KUHMO

LAUSUNTO KUHMON MÄNTYMÄEN YRITYSPUISTON ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN KAAVAHDOTUKSESTA

Kuhmon kaupunki on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Mäntymäen Yrityspuiston asemakaavan ja laajennuksen (aurinkovoimapuisto) kaavaehdotuksesta.

Asemakaavan muutoksella ja laajennuksella mahdollistetaan alueelle aurinkovoimapuiston rakentaminen. Nykyistä asemakaava-aluetta laajennetaan etelään päin käsittämään käytöstä poistuneen raviradan alue sekä sitä ympäröiviä metsäalueita.

Suunnittelualueen pohjoisosassa on voimassa Kuhmon Mäntymäen asemakaava, joka on hyväksytty vuonna 2021. Suunnittelualueella on voimassa Kuhmon keskustaajaman osayleiskaava, joka on hyväksytty 17.6.2014.

Kainuun liitto on antanut lausunnon Mäntymäen Yrityspuiston asemakaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaluonnoksesta 5.5.2025.

Asemakaavaehdotus

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotukseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Kuhmon kaupunki, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Kainuun ELY-keskus

kirjaamo.kainuu@ely-keskus.fi

PL 115,

87101 Kajaani

Viite: KAIELY/369/2024

Lausunto Elementis Minerals B.V. Branch Finland, Sotkamon tehdas, kaivannaisjätteiden ja vesienhallinnan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Elementis Minerals B.V Branch Finland Sotkamon kaivoksen kaivannaisjätteiden ja vesienhallinnan ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja:

- VE0: Toiminta päättyy noin vuonna 2035. Talkin tuotantomäärä on 150 000 t/a (nykyinen ympäristölupa sallii tuotantotason 400 000 t/a). Sivukiven läjitys tehdään Lahnaslammen avolouhokseen nykyisen luvan mukaisesti. Papinlammen rikastushiekka-altaalle on haettu lupaa altaan korotukselle, tasoon +190 m. Kaivospiirin pinta-ala pysyy ennallaan.
- VE1: Toiminta jatkuu noin 20 vuoden ajan vuosina 2030–2049. Talkin tuotantomäärä on 300 000 t/a. Nykyiselle sivukivialueelle tehdään korotus, +240 m, sekä laajennus 5 ha. Rikastushiekka läjitetään Lahnaslammen avolouhokseen Papinlammen rikastushiekka-altaan täytyttyä. Vesienkäsittelyä parannetaan, etenkin sulfaatin osalta. Nykyiselle vesien purkupaikalle, Lahnasjoelle, esitetään kolmea erilaista purkuputkivaihtoehtoa Nuasjärveen. Kaivospiirin pinta-ala säilyy ennallaan.
- VE2: Toiminta jatkuu noin 20 vuoden ajan vuosina 2030–2049. Talkin tuotantomäärä on 300 000 t/a. Rakennetaan kaksi uutta sivukivialuetta. Rakennetaan uusi rikastushiekka-allas Papinlammen lounaispuolelle. Vesienkäsittelyä parannetaan, etenkin sulfaatin osalta. Nykyiselle vesien purkupaikalle, Lahnasjoelle, esitetään kolmea erilaista purkuputkivaihtoehtoa Nuasjärveen. Kaivospiirin pinta-ala laajenee noin 95 ha.

Kainuun liitto on antanut lausunnon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta 13.6.2024.

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Arviointiselostus on laadittu kattavasti ja monipuolisesti. Kainuun liitto toteaa, että sen arviointiohjelmasta antama lausunto on huomioitu maakuntakaavaa koskevien tarkennusten osalta. Kainuun liitto tuo uudelleen esille ja pyytää tarkentamaan arviointiselostukseen, että Kainuun maakuntasuunnitelman 2045 ja

maakuntaohjelman 2026–2029 valmistelu on käynnissä. Uudet ohjelmat ovat tavoitteena hyväksyä loppuvuonna 2025.

Täydennyksenä pyydetään lisäämään arviointiselostukseen (sivu 120) voimassa olevassa Kainuun tuulivoimakuntakaavassa 2035 koko maakuntakaava-alueelle annetut energian siirtoa koskevat yleiset suunnittelumääräykset:

”Energiatuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energian siirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiatuotantoalueiden liittäminen voimansiirtoverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa. Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen energiansiirtohankkeen sekä eri energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologisiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia”.

Arviointiselostuksessa on arvioitu toiminnan aikaisia vaikutuksia maankäyttöön ja kaavoitukseen. Elementis Minerals B.V. Sotkamon kaivos on osoitettu Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 merkinnällä ”EK, Kaivos tai kaivostoimintaan tarkoitettu alue”, jota koskee suunnittelumääräys. Esitetyt toteutusvaihtoehdot VE0 ja VE1 sisältyvät nykyisen EK-merkinnän sisälle. Vaihtoehdossa VE2 kaivospiiri laajentuisi noin 95 ha nykyisestä. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on todettu, että kaivospiirin laajentumisella ei arvioida olevan vaikutuksia hankealueen lounaispuolelle osoitetun luonnonsuojelukohteen maankäytölle, mutta hankkeen suunnittelussa on huomioitava suojelun kohteena olevat arvot ja hankkeen vaikutukset niihin. Maakuntakaavan yleispiirteisyys huomioiden, vaihtoehdon VE2 etelänsuuntaisella laajentumisella ei YVA-selostuksen mukaan arvioida olevan maankäyttöllisiä vaikutuksia voimassa olevissa maakuntakaavoissa osoitetuille maankäyttömuodoille. YVA-selostuksessa on myös todettu, että toteutusvaihtoehdon VE2 osalta etelänpuoleisen kaivospiirin mahdollisen laajennuksen alueen maankäyttö on suunniteltava siten, että sillä ei estetä maakuntakaavassa osoitetun ohjeellisen pääsähköjohdon (110 kV) toteuttamista.

Arviointiselostuksessa tarkastellun vaihtoehdon VE2 mukainen kaivospiirin laajennus sijaitsee Kainuun voimassa olevan maakuntakaavan 2020 maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M. Aluevarausta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin. Kainuun liitto toteaa, että edellä mainittua laajennusaluetta ei ole voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estäisi kaivospiirin laajentamisen.

YVA-menettelyn tultua päätökseen Elementis Minerals B.V. Branch Finland aikoo hakea ympäristölupaa vaihtoehdolle VE1 tai VE2 tai niiden yhdistelmälle. Arviointiselostuksessa on todettu, että toteutusvaihtoehdossa VE2 muodostuu mahdollinen viranomaisten kanssa ratkaistava asemakaavoitus- tai yleiskaavoitustarve kaivospiirin laajennuksen alueilla. Kainuun liitto toteaa, että maakuntakaavoituksen ajantasaisuuden arvioinnin ja tulevien maakuntakaavaprosessien yhteydessä on mahdollista arvioida maakuntakaavoituksessa kaivostoimintaan osoitettavien aluevarausten laajuutta myös kyseessä olevan Sotkamon kaivosalueen toimintojen osalta.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
ympäristöasiatuntija

Jakelu: Kainuun ELY-keskus, kirjaamo
Kainuun ELY-keskus, ympäristöasiantuntija Helena Vikstedt

Tiedoksi: Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Viite: Lausuntopyyntö 25.9.2025

CFE Finland Oy
piia.salmela@cfe.fi
Siilotie 1 C1
90520 OULU

LAUSUNTO YLEISSUUNNITTELUSTA OTANMÄEN EROTIN – RYTISUO 110 KV VOIMAJOHTO JA SÄHKÖASEMA, KAJAANI

CFE Finland Oy on pyytänyt Kajave Oy:n puolesta Kainuun liiton lausuntoa 110 kV voimajohdon saneeraamisesta.

Fingrid Oyj rakentaa uutta 400 + 110 kV voimajohtoa (Järvilinja 2) Vaalan ja Joroisten välille. Fingrid ei tule nimeämään osana kantaverkkoa 110 kV rakenteisia voimajohtoja Nuojuankangas-Vuolijoki, Vuolijoki-Pihtipudas eikä Vuolijoki-Iisalmi. Fingrid ja Kajave ovat sopineet edellä mainittujen voimajohtojen johto-osien myymisestä Kajavelle jakeluverkon kehittämistarpeisiin. Johto-osien omistus käyttöoikeuksineen siirtyy Kajavelle, kun tarvittavista keskeytyksistä on sovittu ja johto-osat ovat kytketty irti kantaverkosta viimeistään vuoden 2026 lopussa.

Voimajohtoyhteys koostuu nykyisistä Fingrid 110 kV:n voimajohdoista Vuolijoki-Ruotanen (asemaväli Kotasuo-Otanmäen erotin) ja Vuolijoki-Iisalmi, jotka siirtyvät Kajavelle. Vuolijoki-Ruotanen voimajohto on rakennettu alun perin 1950-luvulla ja parannettu 1980-luvulla. Nykyinen johtorakenne on puupylväillä ja 1-Duck johtimilla. Kajave tulee saneeraamaan johto-osan Otanmäen erottimen ja Kotasuon välillä, jotta johto-osa voidaan kytkeä Vuolijoki-Iisalmi johtoon, missä on 2-Duck johtimet. Kotasuolla rakennetaan uutta voimajohtoa noin 400 metriä, jolla kytketään johto-osat toisiinsa. Kotasuolta Rytisuon sähköasemalle voimajohto on nykyistä Vuolijoki-Iisalmi johtoa. Vuolijoki-Iisalmi voimajohdolla on käyttöikää arviolta 20 vuotta jäljellä, joten siihen ei kohdistu tässä yhteydessä rakentamistoimenpiteitä. Uuden Rytisuon sähköaseman kohdalla johto käännetään maakaapelilla asemalle. Maakaapeliosuus on noin 150 metriä.

Saneerattavan 110 kV voimajohdon pituus on 2,2 km ja se sijoittuu Kajaanin kaupungissa Otanmäen alueelle. Voimajohto saneerataan 1950-luvulla lunastettuun johtokäytävään, Kotasuolla rakennettava 400 m pitkä johto-osa sijoittuu nykyisen 110 kV voimajohdon rinnalle.

Vanhat pylvää on pääasiassa harustettuja puupylväitä, joiden korkeus vaihtelee 13–16 metriin. Uudet pylvää tulevat olemaan teräsrakenteisia putkipylväitä. Pylväskorkeudet vaihtelevat 17–20 m välillä.

Voimajohdon yleissuunnittelu on aloitettu syksyllä 2025 ja sen on tarkoituksena valmistua alkuvuodesta 2026. Rakentaminen sijoittuu vuosille 2026–2027.

Voimajohdon 110 kV saneeraaminen

Kainuun maakuntakaavoituksessa on osoitettu 110–400 kV kantaverkon ja 110 kV jakeluverkon voimajohdot kaavamerkinnällä pääsähköjohto 110, 220, 400 ja 400+110 kV. Kainuun liiton verkkosivuilla olevasta voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallisesta yhdistelmäkaavakartasta (12.12.2023) on nähtävissä maakuntakaavoitustilanne ko. yleissuunnittelualueella ja yhdistelmäkaavakartan kaavamerkinnät ja -määräykset koosteesta pääsähköjohtoja koskevat eri maakuntakaavojen kaavamerkinnät ja -määräykset.

Kainuun maakuntakaavoituksessa on annettu uusille pääsähköjohdoille suunnittelumääräys: ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa uudet pääsähköjohdot on pyrittävä sijoittamaan samaan tai olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen”.

Kainuun tuulivoimakuntakaavassa 2035 on annettu maakuntakaava-alueelle energian siirtoa koskevat yleiset suunnittelumääräykset:

”Energiatuotantoalueita suunniteltaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota energian siirtoyhteyksien järjestämiseen. Lähekkäin sijoittuvien energiatuotantoalueiden liittäminen voimansiirtoverkkoon on ensisijaisesti pyrittävä keskittämään yhteiseen johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa. Energiansiirtoyhteyksiä suunniteltaessa on otettava huomioon kyseisen energiansiirtohankkeen sekä eri energiantuotanto- tai -siirtohankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnon monimuotoisuuteen, eläimistöön ja ekologiin yhteyksiin sekä kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia”.

Lausuntopyynnön mukaan Otanmäen erotin - Kotasuo saneerataan nykyiseen johtokäytävään lukuun ottamatta Kotasuolle rakennettavaa uutta voimajohtoa (noin 400 m), joka sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle. Lausuntopyynnössä esitetyt yleissuunnittelun toteutusratkaisut ovat maakuntakaavoituksen edellä mainittujen suunnittelumääräyksien mukaisia.

Rytisuon uusi sähköasema sijoittuu Kainuun voimassa olevan maakuntakaavan 2020 maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle M. Aluevarausta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitukseen sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin.

Voimajohdon saneerauksen ja uuden sähköaseman yleis- ja muussa suunnittelussa on tarpeellista ottaa huomioon Kajaanin kaupungissa vireillä oleva Otanmäki-Alussuo alueen asemakaavoitus.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu CFE Finland Oy, Piia Salmela

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Viite: Kantaverkon kehittämissuunnitelman
lausuntokierros 4.9.–3.10.2025

Fingrid Oyj
palautteet@fingrid.fi
PL 530
00101 HELSINKI

KANTAVERKON KEHITTÄMISSUUNNITELMAN 2026–2035 KOMMENTOINTI

Fingrid Oyj on julkaissut 4.9.2025 verkkosivuillaan Kantaverkon kehittämissuunnitelman 2026–2025 luonnoksen ja pyytänyt siitä palautetta 3.10.2025 mennessä.

Kantaverkon kehittämissuunnitelmassa esitetään Fingridin kantaverkon kehitystarpeet ja suunnitellut investoinnit seuraavalle kymmenvuotiskaudelle.

Kantaverkon kehittämissuunnitelma julkaistaan sähkömarkkinalain mukaisesti joka toinen vuosi. Kehittämissuunnitelman investoinnit kuvaavat otosta Fingridin investointisuunnitelmasta kehittämissuunnitelman julkaisuhetkellä. Investointisuunnitelmaa ylläpidetään ja päivitetään jatkuvasti toimintaympäristön tarpeiden mukaan. Kehittämissuunnitelmassa esitellään lisäksi toimintaympäristön muutoksia, kantaverkon kehittämisperiaatteita sekä muita tekijöitä suunnittelun taustalla.

Kantaverkon kehittämissuunnitelma perustuu asiakastarpeiden, sähkömarkkinoiden, kantaverkon kunnon ja siirtotarpeiden mukaan laadittuihin verkkosuunnitelmiin. Suunnitelmassa on otettu huomioon myös Itämeren alueen kehittämissuunnitelma sekä koko Euroopan laajuinen kymmenvuotinen verkkosuunnitelma (TYNDP).

Kantaverkon kehittämissuunnitelman luonnos

Kantaverkon kehittämissuunnitelman tavoitteena on mahdollistaa ilmastotavoitteiden ja hyvinvointia luovien pudasta sähköä hyödyntävien

investointien toteutuminen. Kehittämissuunnitelmassa esitetyt verkon kehittämistarpeet perustuvat viimeisimpiin ennusteisiin ja erilaisiin oletuksiin tulevaisuudesta. Siinä esitetään seuraavalle 10 vuodelle Fingridin keskeiset kantaverkon kehittämistoimenpiteet, joilla täytetään kantaverkon kehittämisvelvollisuus ja kantaverkkotoiminnan laatuvaatimukset esitetyn ennusteen toteutuessa. Kehittämissuunnitelma on aiempaa yleisemmällä tasolla oleva suunnitelma ja päävoimansiirtoyhteyksien kehittämiseen kohdistuva. Tarkemmat alueelliset suunnitelmat puuttuvat siitä aiempiin kehittämissuunnitelmiin verrattuna. Alueellisten tarkempien suunnitelmien esittäminen kehittämissuunnitelmassa tai muulla tavalla on tulevaisuudessa tarpeellista.

Kehittämissuunnitelman kohdassa Muut pääsiirtoverkon vahvistukset (sivu 19) on esitetty kantaverkon kehitystarpeet, joiden tarve on jo realisoitunut tuotanto- ja kulutushankkeiden investointipäätösten myötä sekä tunnistetut vaihtoehtoiset kehitystarpeet. Nuojuankangas-Seitenjärvi uusi 400 + 110 kV voimajohto on kehittämissuunnitelman mukaan suunnittelu- ja luvitusvaiheessa ja sen toteutumisaikatauluksi on todettu vuosi 2030. Kainuun liitto toteaa, että Kainuuseen erityisesti Puolangan-Paltamon-Ristijärven-Hyrynsalmen kuntien alueille sijoittuvien erilaisten investointien toteuttaminen edellyttää kuitenkin, että tämän uuden voimajohdon rakennetaan ennen kehittämissuunnitelmassa esitettyä ajankohtaa. Myös Seitenoikean 110 kV kytkinlaitoksen uusiminen ja 400 kV kytkinlaitoksen sekä 400/110 kV muunnon rakentaminen tulee ajoittaa toteutuvaksi ennen vuotta 2030.

Sähkön siirto- ja toimitusvarmuuden toteutumiseksi tulee Kainuun alueella kehittää 400 kV:n pääsiirtoverkkoa kantaverkon Vuolijoen (uusi Höyttikankaan sähköasema) sähköasemalta Tihisenniemen ja Leppikosken sähköasemien kautta Seitenoikealle (uusi Seitenjärven sähköasema).

Tunnistetut vaihtoehtoiset kehitystarpeet (sivu 19) on huomioitu Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 pääsähköjohdon yhteystarvemerkinällä 400 kV ja ne ovat esitetty tarkemmin Fingrid Oyj:n Itä-Suomen verkon kehittämisen erillisessä selvityksessä (8.10.2024). Kainuun liitto toteaa, että uuden 400 kV voimajohdon uusi Pyhänselkä-Pontema-Seitenjärvi suunnittelu (YVA ym.) tulisi käynnistää pikaisesti. Myös Vuolijoki-Sotkamo-Kuhmo, Seitenjärvi-Suomussalmi-Lappi ja Seitenjärvi-Kuhmo-Pohjois-Karjala 400 kV voimajohdon suunnittelu tulee käynnistää.

Itäisen Suomen maakunnat vaativat 25.9.2025 kannanotossaan Itäisen Suomen ohjelman kaikkien kuuden toimintalinjan toteuttamisen jatkamista resursoiden ja aikatauluttaen ne. Investointien vauhdittamiseksi tarvitaan panostuksia infrastruktuuriin ja rohkeisiin kokeiluihin. Toistaiseksi itäisen Suomen ohjelman myötä on edetty kantaverkon suunnittelussa Huutokoski-Kontiolahti-välillä, mutta 400 kV:n voimajohtolinjan suunnittelua tulee edistää pitkällä itärajalla aina Lapista Etelä-Karjalaan (ns. Vaaralinja). Se on tärkeä maan pohjois- ja itäosan tuulivoimapotentiaalin hyödyntämisen,

huoltovarmuuden ja sähköjärjestelmän luotettavuuden, sähkön varastoinnin sekä teollisuuden kehittämis- ja investointihankkeiden toteutumisen vuoksi.

Itäisen Suomen sähkönsiirtoverkossa on tilaa uusille tuotanto- ja kulutushankkeille, mutta kantaverkon nykyisten 110 kV voimajohtojen siirtokapasiteetti ei mahdollista suuren mittakaavan sähköntuotanto- tai kulutushankkeiden liittämistä kantaverkkoon. Tärkeää on käydä koko käytettävissä oleva keinovalikoima lävitse ja selvittää, miten itäisen Suomen kantaverkkoa saadaan vahvistettua siten, että se palvelee kestäväää ja puhdasta kasvua täysimääräisesti.

Fingrid jatkaa asiakastarpeisiin perustuvan investointiohjelman toteuttamista. Investointiohjelma ei mahdollista Fingridin toimesta nopealla aikataululla kaikkia teollisuuden tai datakeskusten tarvitsemien sähkönsiirtoyhteyksien vahvistamista tai uusien voimajohtoyhteyksien rakentamista kantaverkon liityntäpisteisiin. Investointien toteuttajilla voi olla kuitenkin mahdollisuudet toteuttaa tarvittavat verkkovahvistukset tai liityntäyhteydet omarahoitteisesti. Fingridin tuleekin varautua kehittämissuunnitelman aikajaksolla tällaisten voimajohtoyhteyksien hankkimiseen omistukseensa osaksi kantaverkkoa.

Kainuun liitto näkee tärkeänä Fingrid Oyj:n ja maakunnan liittojen välisen hyvän yhteistyön ja vuoropuhelun, ja kannustaa sen jatkamiseen myös tulevaisuudessa, koska erityisesti maakuntakaavoituksen yhteydessä voidaan ennakolta varautua voimansiirtoverkon kehittämistarpeisiin ja maankäytön yhteensovittamiseen.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa kehittämissuunnitelman luonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Fingrid Oyj

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Viite: lausuntopyyntönnä 15.8.2025,
POPELY/817/2024

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi
PL 86
90101 OULU

LAUSUNTO TIESUUNNITELMASTA KANTATIE 76 (VUOKATINTIE) JA RAUTATIENTEN ALIKULKU, SOTKAMO

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa tiesuunnitelmasta Kantatie 76 (Vuokatintie) ja rautatien alikulku, Sotkamo.

Tiesuunnitelmassa esitetään rakennettavaksi yhdistetty väylä Vuokatinrinteiden alueelta Katinkullan suuntaan jalankululle, pyöräilylle, hiihdolle sekä moottorikelkkailulle. Väylä suunnitellaan kantatien 76 ja Vuokatti-Lahnaslampi radan alitse ja Suvikkaantien katuyhteyden yli. Vuokatti-Lahnaslampi radalle tehdään Vuokatinvaaran alikulkusilta.

Tiesuunnitelman mukaisten toimenpiteiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat 4,72 M€ (MAKU-indeksi 145,0 / 2020=100).

Kainuun liitto on antanut lausunnon tiesuunnitelmasta 14.2.2025.

Tiesuunnitelma

Täydennyksenä Kainuun liiton antamaan aiempaan lausuntoon todetaan, että Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2037 on hyväksytty Kainuun maakuntahallituksessa 25.8.2025. Suunnitelma korvaa Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman (Julkaisu B:14, 2018). Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2037 julkistetaan Kainuun liikennefoorumissa 20.11.2025.

Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman 2037 visiota avaaviksi kehittämistavoitteiden teemoiksi on valittu Kilpailukyky ja elinvoima, Sujuva liikkuminen kaikissa olosuhteissa ja Kestävä liikennejärjestelmä. Kokonaisturvallisuus toimii kehittämistä ohjaavana yhteisenä raamina. Teemat päivittävät edellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman teemoja (Alueellinen kilpailukyky, Arjen sujuva ja turvallinen liikkuminen, Kestävä

liikennejärjestelmä) toimintaympäristön muutosten mukaisiksi. Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman kehittämistoimenpiteet esitetään kahtena ryhmänä: ylimaakunnalliset kärkihankkeet ja maakunnan sisäisen liikennejärjestelmän kehittäminen. Maakunnan sisäisillä toimenpiteillä parannetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä, kuljetusten häiriöttömyyttä ja turvallisuutta, arjen liikkumisen sujuvuutta ja turvallisuutta sekä liikennejärjestelmän kestävyyttä koko Kainuun alueella ja työvoiman saatavuutta ja liikkuvuutta. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetään toimenpiteinä muun muassa elinkeinoelämän kannalta tärkeiden yhteyksien kehittäminen ja nopea reagointi mm. vihreän siirtymän hankkeiden toteuttamiseksi ja matkailun edistämiseksi tarvittavien yhteyksien kehittämistarpeisiin, elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja kestävä liikkumisen edistäminen matkailukohteissa.

Tiesuunnitelman lausuntopyynnön liiteaineistona oleva Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkaavakartta (26.2.2020) pyydetään korvaamaan Kainuun liiton verkkosivuilta saatavalla olevalla uudemmalla maakuntakaavojen yhdistelmäkaavakartalla (12.12.2023).

Tiesuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisella edistetään Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelman 2037 tavoitteita.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa tiesuunnitelmaan.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus, suunnittelujohtaja

Martti Juntunen, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4

Vaalan kunta
kirjaamo@vaala.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö 12.9.2025

Lausunto Vaalan Liminpuron vedynjalostamon asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS)

Vaalan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Vaalan Liminpuron vedynjalostamon asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS). Vaalan kunnanvaltuusto on päättänyt 26.9.2024 § 66 hyväksyä Vetyalfa Oy:n kaavoitusaloitteen, jossa esitetään asemakaavan ja tarvittaessa osayleiskaavan laatimista vihreän vedyn tuotanto- ja jatkojalostuslaitoksen rakentamiseen Vaalan Liminpuron alueelle kunnan itäosaan, Vaalan ja Paltamon rajalle.

Suunnittelualue sijaitsee 25 kilometrin päässä Vaalan kuntakeskuksesta itään valtatie 22 ja rataverkon välittömässä läheisyydessä. Nykyisen kantaverkkoyhtiö Fingrid Oyj:n 220 kV voimajohtolinjan lisäksi alueen läheisyyteen on suunnitteilla uusi 400 kV sähköasema sekä 400 kV ja 110 kV voimajohtolinjat. Suunnittelualueen pohjois- ja itäpuolelle on suunnitteilla ja rakentumassa tuulivoimaa. Turkkiselän lainvoimaisen tuulivoimaosayleiskaavan alue on hankkeen välittömässä läheisyydessä.

Asemakaavan suunnittelualue on noin 230 hehtaarin kokoinen. Se käsittää radan läheisyyteen suunniteltavan noin 30 hehtaarin kokaisen vedyn tuotanto- ja jatkojalostusalueen ja lisäksi sen pohjoispuolelle suunniteltavan noin 200 hehtaarin laajuisen aurinkovoiman tuotantoalueen. Vetyjalostamon ja aurinkovoiman tuotantoalueen lopullinen koko ja asemakaavoitettavan alueen raja- ja tarkentuvat suunnittelun edetessä. Vetyalfa on solminut tarvittavat maanvuokrasopimukset suunnittelualueen osalta.

Lausunto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Liminpuron vedynjalostamon osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on tuotu pääosin esiin Kainuun liiton ajantasainen maakuntakaavatilanne sekä suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset Kainuun puolella. Kainuun liitto pyytää lisäämään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitetun maa- ja metsätalousvaltaiset alueet aluevarausmerkinnän (M), johon lausunnoilla oleva kaava-alue rajautuu.

Suunnittelualueen läheisyydessä sijaitsevien yleiskaavojen (OAS s. 12) osalta Kainuun liitto esittää lisättäväksi Paltamon kunnassa vireillä olevan Takiankankaan tuulivoimaosayleiskaavan, joka sijoittuu kiinni hankealueeseen.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on annettu yleinen energian siirtoa koskeva suunnittelumääräys (joka ei ole voimassa hankealueella), jolla pyritään vähentämään energiainfran rakentamisesta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia mm. luonnonympäristöön ja asutukseen. Kainuun liitto kannustaa tiiviiseen yhteydenpitoon alueen muiden toimijoiden kanssa hankkeen alkuvaiheesta lähtien, jotta alueen kehittämisessä voidaan pitää esillä erilaisia yhteistyömahdollisuuksia.

Kainuun liitto pitää ehdottoman tärkeänä, että kaavahankkeen merkittävät vaikutukset arvioidaan koko siltä alueelta, jolla kaavalta voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia, yli maakuntarajan myös Kainuun alueelle.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
maankäyttöasiatuntija

Jakelu

Tiedoksi Kainuun liitto kirjaamo

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
040 722 0900
<https://kainuunliitto.fi>
2496992-4

Viite: 2863/09.00/2025

Suomen metsäkeskus
kirjaamo@metsakeskus.fi

Lausunto Kainuun metsäohjelmasta 2026-2030

Suomen metsäkeskus on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Kainuun metsäohjelman 2026-2030 luonnoksesta. Alueellinen metsäohjelma on metsälain mukainen alueen koko metsäalan kehittämisohjelma. Ohjelma on laadittu yhteistyössä metsäalaa edustavien ja muiden metsiä hyödyntävien tahojen kanssa. Ohjelman toteutuksesta vastaavat metsäalan toimijat yhdessä.

Kainuun metsäohjelman päämäärien edistämiseen ja saavuttamiseen on suunniteltu 12 toimenpidettä. Toimenpiteiden etenemistä seurataan vuosittain metsäneuvostossa ja hankkeiden ohjausryhmissä. Kainuun metsäohjelman 2026-2030 tavoitteena on, että Kainuun metsät ovat hoidettuja, elinvoimaisia ja monimuotoisia. Metsien käyttö perustuu kestävyYTEEN ja uusimpaan tietoon.

Kainuun metsäohjelman 2026-2030 luonnos

Kainuun metsäohjelman 2026-2030 päämäärät ja toimenpiteet ovat monipuolisia ja kattavia. Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet myös tukevat ja tarkentavat monilta osin laadinnassa olevaa Kainuun maakuntaohjelmaa 2026-2029, jonka luonnos on nähtävillä 10.9.-13.10.2025. Ohjelmissa on tunnistettu mm. elinkeinojen kehittämiseen, osaamiseen, luonnon monimuotoisuuteen sekä saavutettavuuteen liittyviä teemoja. Liikenteeseen liittyviä asioita (kuten metsätalouden hyödyntämä tiestö) on käsitelty myös tänä vuonna päivitettyssä Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. Kainuun liitto kiittää metsäkeskusta osallistumisesta ohjelmatyöhön.

Ohjelman kohtaan 3.1.4 Metsien monikäyttö Kainuun liitto toteaa, että viireillä olevia tuulivoimaosayleiskaavoja Kainuussa on enemmän kuin kahdeksan. Ajantasainen tieto löytyy mm. kuntien verkkosivuilta kaavoituskatsauksista. Lisäksi s. 9 mainittuun tuulivoimatavoitteeseen Kainuun liitto tarkentaa, että 410 voimalan tavoite vuoteen 2035 mennessä on Kainuun

tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 asetettu tavoite. Metsäohjelmaluonnoksen metsäkatoarvio eroaa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 arvioidusta vaikutuksesta metsiin. Metsäohjelmassa on tarpeen tarkentaa, että kyseessä on metsäohjelman arvio tuulivoimamaakuntakaavan tavoitteen vaikutuksista ja avataan, mihin metsäohjelman arvio perustuu ja mitä se sisältää.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa metsäohjelman luonnoksesta.

Kainuun liitto

Anna-Riikka Karhunen, vs. Aluekehitysjohtaja

Teppo Törmä, maankäyttöasiantuntija

Jakelu Suomen metsäkeskus, kirjaamo

Tiedoksi Kainuun liitto, kirjaamo

Kainuun liitto

Kauppakatu 1

87100 Kajaani

040 722 0900

<https://kainuunliitto.fi>

2496992-4